

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plvtarchi Chaeronensis Moralia, Qvae Vsvrpantvr

Svnt Avtem Omnis elegantis doctrinæ Penvs : Id est, varij libri: morales, historici, physici, mathematici, denique ad politioem litteraturam pertinentes & humanitatem : omnes de Graeca in Latinam linguam transscripti summo labore, cura, ac fide

Plutarchus

Francoforti ad Mœn, M.D.LXXXII

In Apophthegmatis

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-289](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-289)

Paulo infra κάρτα θύοιες vitiosum est. ἀποθανεῖν γδ.] Scri-
ptus, quod malo, ἀπιστεῖν. εἰ ἢ ὄσπερ.] Scriptus, καὶ τοῖγε ὄσπερ
ὄτ, ὑπὸ τὸν λιθ. ὑπὸ αἰρ. ἔτως καὶ οὕτω τὸν φόβον ὡς ἔχῃ τλον ὑπὸ
αὐτῷ περιζόμενον ἀγαπήσειεν ἂν καὶ ἀγαπήσειε. pro quo im-
pressus rectius μακαρίσσει: n sine ex scripto pro περιεφέρουτες re-
pono ἀπεισιπέπως, Quomodo Carthaginenses Saturno infan-
tibus litarint, meminerunt & alij, & Diodorus libro XX. Bi-
bliotheca. Gelo victis ijs pacem aliter dare noluit, nisi ritum
istum abrogarent: noster in apophth. & sera numinis vindicta.

IN APOPHTHEGMATIS.

IN praefatione. Sanè aliud à nobis.] καὶ τοι καὶ βίος. hac ver-
ba sunt mutila. nã vt nihil de re ipsa dicam (cuius enim tan-
dem hoc libro vita describitur?) mox ἐκεῖ ponitur. vt intelli-
gas autorem ad vitas seu παράλληλα sua respicere. fort asse le-
gendum, καὶ τοι καὶ βίος ἔχει τὸ ἡμέτερον σύνταγμα, &c. Ego ne-
que praefationem hanc, neque opus ipsum magni esse Plutarchi
credere possum. vt tamen omnia quàm planissimè intelligeren-
tur, ad id me in vertendo accommodavi.

323. 24. Tunicas gestare sinuofas.] καλοπλοῦς. nimi-
rum quales ob laxitatem mollibus conueniunt. legebatur κόλ-
πῳ τὸς ineptè, cùm quidem etiam Aldus rectè excuderit.

324. 31. Parysatis.] Παρύσατις. Hoc nomen fuisse ei mu-
lieri, de qua hic verba fiunt, notissimum est ex omnibus histo-
ricis. Itaque illud παρῶσατις expunge. hic quoque Aldinus
rectè. τὸν βασιλεῖα autem omnino legendum est, non βασιλέα.
Regius qui hunc librum conuertit in sermonem Latinum, ha-
bet. qui regem allocuturus esset. atque id omnino voluit Plutarchus
dicere. alioqui nullum sensum, nullum acumen habet, si
praecipit regi liberè locuturo, vt mollibus vteretur verbis. Sed
nimirum cum rege locuturus ista opus habet citatione. addidi
ergo olim πρὸς ante βασιλέα, quod excidisse apparebat. Sed
cùm manuscriptum codicem inspexissem, βασιλεῖα reperi, quod
haud

haud dubiè genuinum est. Paulo antè ἀπεργάσασθαι legi, cum legeretur aoristo primo ineptè. Paulo post ἔκρινεσι, non κρινεσι. ratio, quam scriptus confirmat. nisi κρινεσι in malis.

324. 33. Gener.] γαμῆρος. vox ambigua, ut alibi ostendimus. Historiam invenies apud Diodorum Siculum, lib. 15. fol. Græco 464.

325. 31. Maiore cum voluptate.] ἴδιον pro ἰδιον sensus requirebat, estq; in scripto. Caterùm interpres nō Ἀτέαν hunc Scyrham, sed Ἀντέαν Anteam legit. & apud Suidam sanè est Ἀντέας ὄνομα κύειον. Verba autem hæc eius. Illis verò respondentibus minime. Et quo, inquit, modo contra me bellum movere potest? in Græcis nostris quod ijs respondeat habent nihil. Enimverò apud Plutarchum in libro, quo ostendit secundum Epicuri doctrinam ne suaviter quidem viui posse, Scyrha hic diserit Ἀτέας, ut & hoc loco dicitur: tibicen verò non Ismenias, sed Amenias fol. 314. atque hoc videtur esse rectius. tamen Ismenias rursum legitur in oratione de Alexandri fortuna posteriore. Idanthysis apud Strabonem initio XV. Idanthysis scribitur. apud nostrum in repugnantijs Stoicis ἰδανθυσος. neque mirum si barbara vocabula huic varietati sunt obnoxia, cum in Ebraicis exprimendis tantam videamus scriptorum & idiomatum ac librorum diuersitatem.

327 17. Astum.] τὴν μέθοδον. quid enim sit μέθοδος, quod inueniam scriptum? μέθοδος pro calliditate vsurpauit. quo modo μεθοδεία diaboli in epistola Pauli ad Ephes. 4. & 6. tametsi in partem deteriorem. Scriptus quoque μέθοδος habet.

329. 7. Atheniensium laudabat fortunas.] Μαχαίρων ἔλεγον lege, non μαχαίρων: quod, tametsi est etiam in scripto, constare non potest. sed & μικρὸν τί μοι κακὸν legendum. Sed quid fuerit pro quo μεταξὺ irrepit non est in promptu. μεταξὺ non quadrat. μεγάλῳ τῆνι, δόξῃ, δυνάμει, aut aliud tale fuisse sententia ostendit. Paulo post alter duorum fratrum κρατερός dicatur in scripto constanter. Ego longè præfero

fero ἐκάρπυ. & iocus aliàs fuerit valde insulsus. Ipse autem nomina Latina feci, ut ab omnibus arguta posset intelligi.

31. 30. Quod nunc dormit.] ἦν εν εἰ κηδεῖδς. ei fuerat omissum, quod in scripto reperi, cum ante ex coniectura suspicuissem. 334. 10. In Alexantri dictis, ubi de Antigene & Telephippa, πειραδῆ scribendum non ἔστι scriptus recte. In Antigoni est πειρζώμα, in scripto male πειρζώμα. 336. 14. Regius ius vertit, quod non probo. Intelligo cunctum culinarium, cuius Kochs & Charisius. Paulo post τὰ δέλετοισιν.] Ibidem. 32. Scriptus τὰ δέλετοισιν, ut omnino senarius videatur, quem & xpressi sic autem. Et legendus:

Inscripta sunt haec codicillis, quos tenes?

Ibidem. 31. Antagora.] Ἀταγορα. Sic scriptus, moxq̄ id vocabuli alio casu positum. Aldus Ἀντογορα, noster Ἀντογορα. ne quis hesitet, scripto fidat. & est alibi etiam huius Antagora mentio: & planè hoc ipsum sic reponitur libro IV. ca. IV. symposiarum.

337. 35. A Dromicheta.] Δρομικήτου. erat Δρομικήτου, sicq̄ habet scriptus: quanquam diuersè barbara vocabula scribi paulo ante monui. Idem tamen auctor, homo grauis ne in his quidem à seips. discrepare olet. Δρομικήτου autem huius est in Demetrio. Septem lines interiectis inuenies Ἀντογορα ὁ τεῖτος, quod etiam scriptus habet, cum tamen persuasum habeam esse ineptum: neque (puto) vlla in historia Antiochitertij mentio. & cogitabam pro τεῖτος reponendum τριπτε. fortassis tamen ad Antiochorum successionem refertur, aut potius Antigonus pro Antiochus scribendum facta paulo ante secundi mentione. id quod sicutus sum in vertendo. 338. 9.

338. 36. Polysperchon.] Πολυσπέρχων. lego Πολυσπέρχων, ut alibi ostendi scriptus habet πωρίτος. Paulo post πλεονα ολον non ολον notus est iocus, & rectè habet scriptus.

341. 27. Sulcem profundum.] βαθύαν ἄλωνα, non ἄλωνα

ἄλλα. Sic & apud Aeschylum legitur ἐπὶ α. ἔπὶ δὲ β. & eius interpretem. & in Aristida nostri, & apud Platonem quodam de Repub. libro, & Eustath in Iliad. v. ad versum 707. vocem exponit. ab eaq; vocabulum ἄλλα deducit. Itaque non probo αὐλάα, quod alijs videbatur reponendum. 358. 28. In Alcibiadis deinde dictis ubi est ἀπορυγῶν sensus concinnitatem secutus. legi ἀπορυγῶν. scriptus pro nobis facit. 359. 1. Idem in Iphicrate τραυματίας habet pro τραυματίαν. & ipse notas harum syllabarum permutatas puto.

344. 8. Planè, inquit.] καὶ εἶπεν. pro ναὶ inuenerant καὶ, quod vnus literula corruptela locū turpâr. Scriptus & Aldus ναὶ habent. Post de Leosthene 344. 31. εἰς τὸν πόλεμον. fortè scripserat εἰς τὸν λαμιακὸν πόλεμον. Ex historia.

346. 34. Teleclus.] Τήλεκλ. infra apoth. Laconicis legitur Τήλεκρ. Apud Pausaniam in Laconicis rex Agidrum familia Τήλεκλ. legitur, sicq; hic est in scripto. Mox in dicto Theopompi legebatur etiam in Aldino. ἢ αἰ γωακῶν. Si rectè legitur, Theopompus contemnebat eum, qui in muro praesidium & fiduciam locaret, & mulieres vocabat tales viros. notum aded est cur Sparta muris caruerit. Interpretes idem, vt nos, ἢ εἰ γωακῶν legisse videtur: vertig; minimè, si mulierum est obscuro sensu. Si ita legas (& scriptus ita habet.) hoc voluit Theopompus, ne mulieres quidem certas de sua salute esse, muris tantum, non armis, & fortitudine virorum fretas. contra viris fortibus nihil opus esse muris. Infra in Laconicis Agesilai simile dictum refertur. Quod autem in Brasida dicto legi πεδούσων, id & sententia poposcit, & sic infra in Laconicis habetur, atque aded Aldus etiam hic rectè.

349. 2. Ne vllum sibi fictile.] Πλασαν. erat πλάσαν quod nihil hic quidem puto significare. Nostra vox est & in Laconicis, & alibi. Porro paulo antè ἰδειός legendum pro ἰγείως, ex Laconicis liquet, & vita Agesilai. quanquam

Ἵριέως ibi legitur. Ceterū nisi legas, ἢ δ' οἱ πάντες ἀνδείαν-
 1es. f. ἀπὸ κοινοῦ vt repetatur, μνημεῖον ἕ (Cor), aliquid necesse est
 excidisse, quod ego non puto. at si, quomodo dixi, legas, Laconi-
 ca erit & arguta breuitas: sic ἕ est in Laconicis.

349. 30. Eudamidas.] Εὐδαμίδης. Nescio quis κεκοδάμων
 hic εὐδαμονίδαν posuerat, qui tamen in scripto quoque legi-
 tur. vel ex Laconicis apophthegmatis constare potest, quid sit
 verum. Antiochi autem nomen in Lacone mihi suspectum est.

353. 26. Læuino.] Λαείνω. Hic Labienus aliquis fuerat
 suppositus, λαείνω scriptū, quo modo ne Labienus quidem nisi
 peruersè scribitur. quod miror non dedisse ansam cogitandi de
 emēdatione interpreti. In vita Pyrrhi, Α λείνω perinde falso,
 quanquā aliquoties legitur. nam de Valerio Læuino esse sermo-
 nem, ex historia abunde cōstat. Ceterum infra etiā in fine Ca-
 tonis maioris dictorū λαειλώε legitur vitiosè pro Α λείνω. Al-
 binus & Albus Postumiorū inueniuntur cognomina: & in vitis
 locus rectè habet, hic etiam in scripto falsus. Suprà in vltimo
 dicto Epaminonde ἰολλίδαν scriptus ἰολλίδαν: & in Curyi pri-
 mo, πόλιε vbi est, πολλώ, quod magis quadrat omnino.

355. 19. Urbem Batheian.] Πόλιε Βαθείαν. munitā fossis
 profundis urbem. interpres perridicula. Apud Valer. lib. 3. Cap.
 de fiducia sui legitur oppidum Badiam Hispaniæ. Ceterum mo-
 nere lubet quæ Scipioni tribuuntur, promiscuè de utroq; dicta
 esse hic cōfusa: quod non est magni Plutarchi; & tamen sic rem
 habere ex historijs liquet. 356. 14. Iam quid est illud paulo post
 Παλλίλιε & Κοίλιε? Duos fuisse Petillios liquet cum ex alijs, tū
 abuntissimè ex duodequadragesimo Linij libro. Quinti pre-
 nomen hic exstat, alterius nondum inueni, siue A. siue M. siue
 quiduis fuerit: ipsum nomen Petillij potest horrorem incutere
 bene de rep. merentibus, vbi malis hominibus, & factionibus vi-
 dent tantum licere. mox pro Quintio est Κοίλιε & condonanda
 Græcis incuria, in tanta Latinorū librariorum sēcordia. In eo-
 dem τῶτων ἐκασον οἱ ἑλλωες, historia habet Achaos. Ceterum
 quod

quod de C. Domitio ponitur, cōstat ex Appiani Syriaco, Ἐνάιος
esse legendum, & καὶ ante τῶν ἡγεμονικῶν deest, nisi forte mē-
dosus est locus.

358. 5. Eiusdem de e. peritiā.] ἔλεγε τῆς αὐτῆς ἐμπειρίας.
deerat αὐτῆς, quod ex sensu & vita Aemilij restitui, mallemq,
φοβερότατον.

358. 34. Flagitiis adsentiri.] καὶ ἀλείφειν. interpres vertit
lapidibus esse obruendos. Sed mihi iampridem est hoc vocabuli
suspectū, tamen si in scripto quoq, exstet, & nescio an καὶ ἀλείφειν
potius sit legendum: ut intelligantur tacito consensu flagitia
probare, & facinorosis quasi nutu subscribere, qui quae possunt
flagitia non coercent. Sanè Romanum non fuit lapidibus obru-
ere, multo minus Catonianum. Iam ubi est καὶ ἀλάμεθα δεινὸν λό-
γος καλὸς, quanquam id sententiā videtur hanc præbere, ora-
tione & scriptis præstari ne pulcrorum facinorum excidat fa-
ma & memoria, in scripto tamē est pro λογ. καλ. scriptū ἀεί-
ξεσι καλῶς, quod in vertendo sum secutus.

360. 32. Mare inter castra ipsius & arcem.] Μὴ σὸ πῶ
διὰ μέσων. locus inutilis. refertur hoc apud Valerium loco iam
citato, paulo quidem aliter. In scripto libro μὴ σὸν inducta vi-
suntur. Mox de C. Laelio, Πόμπειον: legendum Πομπήιον, &
intelligendū de Q. Pompeio Nepote, qui consul fuit anno V. C.
613. cum Cn. Seruilio Cœpione, anno ante Laelij consulatum.
Vide fastos Sigonij. reliqua emendabis facile, si Grammati-
cam calles.

361. 29. Ut multorum hominum.] ἀνθρώπων πολλῶν-
τε. non caret menda hic locus. allusum autem est haud dubiè ad
Homericum versum Vlyss. 9. 488. Ἀνθρώπων ὄχρωτες καὶ ἐμο-
μίλω ἐφορῶντες. Ceterum τρίτον illud ambigūū est. Si tertium
intelligas, sensus est, post duos triumphos & consulatus: & sic
est apud Valerium. Si τρίτον intelligas cum duobus. (Sic enim
loqui solent Græci) intellige Metellum & Mummiū, quos ei
adfuisse in obeunda ista legatione, historia loquitur.

364. 10. Popedio Siloni.] *lege Ποπεδίου Σίλωνος. Ineptissime erat scriptum Ποπιεύς. res nota. Eiusmodi erant λυτά & κίβεικῶν, pro Lutatius & Cimbrico, & Ἀπίωνα pro Ἀπίωνα: post in Lucullo reposui Καπιώνος, pro Σκιπίωνος, notissima historia fretus. Et in Pompeio Γάλλιον pro Στέλλιον reddidi, ex alijs historicis & Plutarcho. Scriptus habet τέλλιον. Sthenis autem hic Sthenius, Stheno in civilibus praeceptis dicitur. Ego vitam secutus sum. Dictum, quo respondit Catoni, etiam in scripto erat mutilum.*

367. 32. Audito Vatinium.] *ῥάειον δὲ. legendum ἐατίον δὲ. ex vita Ciceronis ab autore nostro scripta, unde & ἀπολόδο inferi, & alia pleraq; corrigi à diligente lectore possunt.*

367. 37. Popillum Cottam.] *Κόσον Ποπίλλιον. in Cicerone est Πόπιλλον Κόνας. interpres habet Cottam. De Vocum filiiabz dubium non est quin ἀμορφωτάων sit legendum. Post pro δυσσοεῖν vide ne sit legendum εὐσοεῖν, ut pro benevolentia in eum solliciti ac cogitabundi fuisse intelligantur. nam δυσσοεῖν nescio an sit argutum sensum daturum. Sed tamen cogitavi, δυσσοεῖν fortasse hec esse dissentire, ut sensus sit, Cesare lato & hilari ob successus & spem, diuersum sensisse eius amicos, qui tristiores essent.*

371. 18. De Eurychis.] *Legi τῶν ἢ Εὐρυκλέος. ita interpres legit Eurychis. Sicq; habet scriptus, non ἐκρυκλέος.*

IN LACONICIS.

372. 35. Oraculum Dodonæum.] *Κατὰ Δωδώνην. Suprà in apophthegmatis principum est ἐν Ὀλυμπίᾳ. Sed sanè ὁπερ ἔστιν nescio quid sibi velit. Paulo post ἀξιησέμεν ὦς. pro καὶ legi ὦς. nota compendiorum affines s & s mendo ansam praeberunt. Porro autem, pro ἀποπειράμενον, ἀποπειράδου, aut potius παραπειράδου. & pro ἀπολύομενον (nisi καὶ omitti malis) ἀπολύεδου legendum iudico. In scripto hic nihil praesidij.*